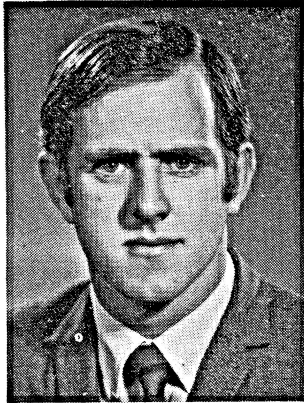

DIE TOEPASSING VAN KAPITAALINVESTERINGSMETODES DEUR NIE-VERVAARDIGINGSONDERNEMINGS ¹⁾

Dr. I.J. Lambrechts
Dept. Bedryfsekonomie
Universiteit van Stellenbosch

Dr Lambrechts suggests in this paper that it is generally believed the capital investment methods applied by manufacturing organizations are scientifically more advanced than those applied by non-manufacturing organizations. His findings stem from an empirical investigation of a number of noted industrial and commercial undertakings in South Africa, and highlight a number of shortcomings in the capital investment practices of the group of non-manufacturing concerns investigated. His findings indicate also a large number of differences, in terms of previously defined criteria, between the capital investment practices of non-manufacturing organizations and those of manufacturing organizations. Dr Lambrechts concludes that the general belief that manufacturing concerns use more scientific capital investment techniques than others seems to be valid and he identifies a number of possible reasons why this is the case.

1 INLEIDING

Daar bestaan 'n algemene vermoede dat kapitaal-investeringsmetodes wat deur vervaardigingsondernemings toegepas word wetenskaplik meer gevorderd is as dié wat deur nie-vervaardigingsondernemings toegepas word. Dit is dus insiggewend om te let op die kapitaalinvesteringsmetodes van nie-vervaardigingsondernemings vergeleke met dié van vervaardigingsondernemings.

Die studieveld is beperk tot die 100 grootste (in terme van totale bates) genoteerde nywerheids- en handelondernemings in Suid-Afrika (die totale bates van die kleinste van hierdie ondernemings het ongeveer R19 miljoen beloop tydens die ondersoek). Samewerking is van 48 van hierdie ondernemings verkry. Die meewerkende ondernemings is verdeel in vervaardigings- en nie-vervaardigingsondernemings. By laasgenoemde groep is ondernemings ingesluit wat of glad nie vervaardig nie of glad nie konstruksie onderneem nie of waarvan die investering in vervaardiging minder as 50 persent van die totale bates beloop en waarvan die absolute vervaardigingsbates minder beloop as dié van die kleinste vervaardigingsonderneming wat in die ondersoek ingesluit is (ongeveer R19 miljoen). Hiervolgens is 38 van die meewerkende ondernemings as vervaardigingsondernemings geklassifiseer en 10 as nie-vervaardigingsondernemings. Inligting oor die toepassing van kapitaalinvesteringsmetodes is met behulp van 'n vooraf getoetste vraeboog tydens persoonlike besoeke aan dié ondernemings ingewin. Die vraeboog is in vyf afdelings verdeel, te wete die ondernemingsdoelwit, kapitaalbegroting en -beplanning, finansiële seleksiemaatstawe, kritiese rentabiliteit en risiko by die finansiële beoordeling van kapitaalinvesteringsprojekte. In hierdie artikel sal hoofsaaklik op die toepassing van kapitaalinvesteringsmetodes deur die nie-vervaardigingsondernemings gelet word alvorens 'n vergelyking met vervaardigingsondernemings getref

word. (Die toepassing van kapitaalinvesteringsmetodes deur die meewerkende vervaardigingsondernemings word nie intensief in hierdie artikel behandel nie).

Van die 10 nie-vervaardigingsondernemings is 7 ten volle nie-vervaardigingsondernemings. Van hierdie sewe ondernemings is vier handelondernemings, twee dienste-ondernemings en een 'n handels- en dienste-onderneming.² By een van die dienste-ondernemings word die hoogste totale bates per werknemer in diens van al die meewerkende ondernemings aangetref.

Die drie ondernemings wat nie ten volle handels- en/of dienste-ondernemings is nie, vervaardig ook in 'n mate. By die grootste van hierdie drie (onderneming A) verteenwoordig bates in produksie-aktiwiteit ongeveer 25 persent van die totale bates. Die produksiebates is oor 'n groot aantal filiale versprei. Daarby is die meeste van die investeringsvervangings-investerings aangesien die onderneming hoofsaaklik uitbrei deur middel van kombinasievorming. Die finansiële beoordeling van kombinasievorming geskied hoofsaaklik deur die invloed op wins per aandeel te beraam. Die bedryfsleiding van hierdie onderneming beskou dit nie as noodsaaklik dat verfynde metodes toegepas word in verband met kapitaalinvesterings nie. As gevolg van uiteenlopende praktyke het dié onderneming slegs drie afdelings van die vraeboog beantwoord, te wete dié oor die ondernemingsdoelwit, kapitaalbegroting en die kritiese rentabiliteit.

'n Volgende van die drie (onderneming B) wat nie ten volle 'n handels- en/of dienste-onderneming is nie is in groot mate gediversifiseer. Die vervaardigingsaktiwiteit wat wel plaasvind, is sodanig dat dit nie as 'n vervaardigingsonderneming geklassifiseer kan word nie. Ten spyte van die groot mate van diversifikasie is die kapitaalinvesteringsmetodes redelik gestandaardiseer in hierdie onderneming. Die kleinste van

hierdie drie (onderneming C) het omtrent 25 persent van sy totale bates in produksiebates. Hierdie produksiebates is in een filiaal saamgetrek. Origens is hierdie onderneming hoofsaaklik 'n klein- en groot-handelsonderneming.

2 ONDERNEMINGSDOELWITTE

Al 10 ondernemings het meerdere ondernemingsdoelwitte waarvan 'n winsgeoriënteerde doelwit as primêr beskou word. Die belangrikste primêre doelwitte is die ondernemingsrentabiliteit en wins per aandeel. Elk kom in die een of ander vorm by vier ondernemings voor. Die primêre doelwit by die twee ander meewerkende nie-vervaardigingsondernemings is maksimum beherende rentabiliteit oor die lang termyn en winsmaksimalisasie. Die belangrikste rede wat vir die spesifieke primêre doelwit aangevoer word, is dat aandeelhouersfondse gebruik word.

Die sekondêre doelwitte van die 10 nie-vervaardigingsondernemings is vervat in tabel 1.

Tabel 1

Sekondêre doelwitte van die 10 meewerkende nie-vervaardigingsondernemings

	<i>Getal ondernemings</i>	<i>%</i>
Bevordering van personeelbelange	5	50
Samewerking met leweransiers	1	10
Goeie diens aan verbruikers	5	50
Goeie verhouding met aandeelhouers	1	10
Verhoging van omset	2	20
Stygende wins per aandeel	1	10
Kwaliteitsverbeteringe	1	10
Diversifikasie	2	20
Bevordering van gemeenskapsbelange	1	10

Hieruit blyk dat die belangrikste sekondêre doelwitte gerig is op die personeel en diens aan verbruikers.

3 KAPITAALBEGROTING EN -BEPLANNING

Van die 10 meewerkende ondernemings stel 8 'n jaarlikse kapitaalinvesteringsbegroting op. Die twee ondernemings wat dit nie doen nie, is beide suiwer handelsondernemings. Die een onderneming beset gehuurde eiendom en geboue en vaste bates as 'n persentasie van totale bates is minimaal. Die beplanning vir kapitaalinvesterings geskied in beide gevalle deur middel van die kontantbegroting.

Vier van die 10 ondernemings doen glad nie langtermynbeplanning vir kapitaalinvesterings nie. Hiervan is twee dieselfde ondernemings wat glad nie kapitaalinvesteringsbegrotings opstel nie. 'n Verdere onderneming is 'n suiwer handelsonderneming terwyl die laaste (onderneming A) die grootste van die drie vervaardigings- en handelsondernemings is. Die rede wat deur laasgenoemde aangevoer word, is dat vervaardigingsaktiwiteite wat oor 'n aantal filiale versprei is so 'n klein gedeelte van totale aktiwiteite uitmaak en dat die omvang van kapitaalinvesterings in vaste bates relatief klein is.

Van die 6 ondernemings wat wel langtermynbegrotings opstel, doen 4 dit vir vyf jaar, een vir twee jaar en een vir drie jaar. Die redes wat vir die spesifieke termyn verskaf word, is in die meeste gevalle vaag soos "te veel onsekerhede" en "tradisionele praktyk".

Kapitaalinvesteringsvoorstelle ontstaan in groot mate by die bedryfsleiding. So het vyf ondernemings te kenne gegee dat die oorgrote meerderheid voorstelle by die topbestuur ontstaan. By die drie ondernemings wat ook vervaardig, is dit hoofsaaklik die besturende direkteure van filiale en by die ander twee hoofsaaklik afdelingshoofde wat voorstelle maak.

'n Opvallende kenmerk is dat slegs 4 van die 10 ondernemings 'n standaardkapitaalaanvragingsvorm gebruik. Van hierdie 4 ondernemings is twee vervaardigers (B en C), een 'n dienste- en handelsonderneming en die laaste onderneming slegs 'n handelsonderneming. Van laasgenoemde 4 ondernemings is dit net die twee ondernemings wat ook vervaardig wat 'n redelik gevorderde kapitaalaanvragingsvorm gebruik. By die ander 2 ondernemings vereis dit hoofsaaklik net die beskrywing van projekte, bedrag, afdeling en redes vir die aanvraging wat gedoen word.

Die aantal ondernemings en die verskillende faktore wat in aanmerking geneem word by die berekening van die kapitaalinvesteringsbedrag vir finansiële beoordeling verskyn in tabel 2 vir die 10 nie-vervaardigingsondernemings.

Tabel 2

Faktore wat in aanmerking geneem word deur nie-vervaardigingsondernemings by die bepaling van die kapitaalinvesteringsbedrag vir finansiële beoordeling

	<i>Getal ondernemings</i>	<i>%</i>
Pryse soos gekwoteer of beraam deur leweransiers	10	100
Installasiekoste	7	70
Aanvanklike onbenutte kapasiteit	1	10
Addisionele netto vlottende bates	7	70
Navorsings- en ontwikkelingskoste	2	20
Reswaardes van bestaande bates by vervangingsinvestering	6	60

Finansiële beoordeling van projekte word by 5 ondernemings gedoen deur slegs winsberekeninge te doen, by een deur slegs netto kontantinvloeiing te bereken en by 3 deur sowel wins as netto kontantinvloeiing te bereken. Een onderneming gebruik glad nie wins of netto kontantinvloeiing om finansiële beoordeling te doen nie. Drie van die vier ondernemings wat berekeninge op netto kontantinvloeiing baseer, vervaardig ook en die ander onderneming het 'n hoë totale bate per werknemer in diens. Die onderneming wat nie wins of netto kontantinvloeiing gebruik nie is 'n diensteonderneming wat 'n belangrike diens lewer en indien daar 'n voldoende aanvraag na addisionele dienste is, moet dit verskaf word omdat dié onderneming in groot mate 'n monopolie het.

Gevolglik word verwagte wins en netto kontant-invloeiing nie beraam nie.

In al die gevalle waar daar geen vervaardiging is nie, word geen beraming van projekleefte gemaak nie behalwe in die geval van die diensonderneming met 'n hoë totale bate per werknemer. 'n Persoonlike indruk van die ander ondernemings wat projekleefte beraam, is dat dit op 'n hoogs subjektiewe wyse geskied.

Reswaardes word deur slegs twee ondernemings beraam. In die geval van die diensonderneming met die hoë totale bate per werknemer word dit beraam op grond van tegniese prysberamings en in die geval van die ander onderneming wat deels ook vervaardig (B) word masjinerie en toerusting asook vlottende bates teen boekwaarde bereken terwyl by grond en geboue 'n jaarlikse styging in waardes van sewe persent veronderstel word.

Die belangrikste aspekte van die finansiële beoordeling by die 10 nie-vervaardigingsondernemings is soos volg:

- (1) Alle kapitaalinvesteringsprojekte word nie aan formele finansiële beoordeling onderwerp nie.
- (2) Die finansiële direkteur of bestuurder is in alle gevalle verantwoordelik vir die finansiële beoordeling.
- (3) Slegs 2 ondernemings het formele komitees om finansiële beoordeling van kapitaalinvesteringsprojekte te doen. In beide gevalle bestaan die komitees slegs uit twee amptenare waarvan een telkens die finansiële direkteur is. Die ander amptenaar is die besturende direkteur en nog 'n direkteur onderskeidelik. Die komitees het nie goedkeuringsbevoegdheid vir projekte nie en vergader wanneer dit nodig is om projekte te bespreek.
- (4) By 8 ondernemings vind delegasie van goedkeuringsbevoegdheid by minder belangrike projekte plaas. By die twee ander ondernemings (waar geen vervaardiging geskied nie) vind geen delegasie plaas nie.
- (5) By 2 van die 8 ondernemings wat kapitaalinvesteringsbegrotings opstel, word projekte in die begroting ingesluit voordat dit goedgekeur is; 'n voorlopige insluiting dus voordat finale goedkeuring plaasvind.
- (6) Afgekeurde projekte kan in alle gevalle weer oorweeg word indien bepalende faktore wat 'n invloed op rentabiliteit uitoefen, verander of indien die voorstelle weer ingedien word.

Alvorens met 'n projek begin word, vereis 8 uit die 10 ondernemings 'n spesiale kapitaalsanksie ten spyte daarvan dat die projekte reeds goedgekeur is. By een van die ander ondernemings word insluiting in die begroting as magtiging beskou om voort te gaan met die projek. Die ander onderneming pas beide benaderings toe; by die beheermaatskappy verleen insluiting in die begroting magtiging om te begin met die projek terwyl by die filiaalmaatskappye spesiale kapitaalsanksies vereis word. Beide laasgenoemde ondernemings is vervaardigings- en handelsondernemings (B en C).

Daar is slegs een onderneming wat nie die omvang van werklike investering met die begroting vergelyk nie.

Dit is die suiwer diensonderneming waar die oorgrote meerderheid kapitaalinvesterings bestaan uit òf vervangings òf uitbreidings. Al die ander ondernemings, selfs die 2 wat nie formele kapitaalinvesteringsbegrotings opstel nie, vergelyk die omvang van investering met beramings. By 6 ondernemings geskied dit maandeliks en by 3 kwartaalliks. By die 3 ondernemings wat ook vervaardig, geskied dit maandeliks.

Sewe ondernemings gebruik standaardvorme vir beheerdoeleindes. In alle gevalle word op werklike investering tot op datum en op die totale goedgekeurde bedrag gelet. Hersienings in die begrotingsbedrae word in ses uit sewe gevalle, beraamde voltooiingskoste in vier gevalle, tydstippe van investering in twee gevalle en beraamde voltooiingstyd in een geval op die standaardvorme aangetoon.

Die meeste van die 10 ondernemings ontleed die raming van projekte opnuut in gevalle waar aansienlike afwykings voorkom. Motiverings vir die afwykings word van die verantwoordelike amptenare verlang.

4 FINANSIËLE SELEKSIEMAATSTAWWE

Die toepassing van die finansiële seleksiemaatstawwe asook 'n aanduiding van die metodes wat as primêr beskou word deur die 9 meewerkende ondernemings word in tabel 3 opgesom (kyk hierbo vir die rede waarom een van die meewerkende ondernemings nie hierdie afdeling beantwoord het nie).

Tabel 3

Finansiële seleksiemaatstawwe soos aangewend deur die meewerkende nie-vervaardigingsondernemings en 'n aanduiding van watter metodes as primêr beskou word

	Toegepas deur		Primêre metodes	
	Getal onder-nemings	% van 9	Getal onder-nemings	% van 9
Prioriteitsgraadmetode	9	100	2	22
Metode van die gemiddelde rentabiliteit	7	78	6	67
Terugverdienperiode-metode	3	33	—	—
Interne-rentabiliteitsmetode	2	22	1	11
Metode van gemiddelde winsmarge (bedryfswins) op die omset	1	11	1	11

Nota: Tien inskrywings verskyn onder primêre metodes; een onderneming beskou dus twee van die genoemde metodes as primêr.

Uit bostaande tabel blyk dit dat dit veral die prioriteitsgraadmetode en die metode van die gemiddelde rentabiliteit is wat voorkeur kry en as primêre finansiële seleksiemaatstawwe aangewend word. Die verdiskonteringsmetodes vind weinig toepassing by die nie-vervaardigingsondernemings. Een van die 2 ondernemings wat dit toepas, vervaardig ook (C) en die ander een is dié met die hoë totale bate per werknemer in diens. Die metode van die gemiddelde netto winsmarge

in hierdie ondernemings deur middel van kontantbegrotings.

- (2) Ongeveer 40 persent van die ondernemings doen glad nie langtermynbeplanning van kapitaalinvesterings nie. In die gevalle waar dit wel gedoen word, is die maksimum periode vyf jaar en kan geen aanvaarbare redes vir die termyne van beplanningsperiodes verskaf word nie.
- (3) Sestig persent van die meewerkende ondernemings gebruik nie 'n standaardkapitaal-aanvragingsvorm nie.
- (4) Finansiële beoordeling word in 50 persent van die gevalle gedoen deur slegs wins te bereken en by 10 persent deur glad nie wins of netto kontantinvloeiing te bereken nie.
- (5) Waar daar geen vervaardiging plaasvind nie word daar geen beraming van verwagte projekleefte gedoen nie en word verwagte reswaardes in groot mate buite rekening gelaat.
- (6) 'n Verdiskonteringsmetode word slegs deur ongeveer 20 persent van die ondernemings toegepas.
- (7) Die beoordeling van projekte geskied in groot mate volgens die prioriteitsmaatstaf.
- (8) Ongeveer 45 persent van die ondernemings beheer nie rentabiliteit nie.
- (9) In geen enkele geval word 'n verfynde metode toegepas om die kritiese rentabiliteit te bereken nie. Dit geskied hoofsaaklik op 'n subjektiewe manier en volgens ervaring en insig. Die invloed van inflasie word geheel en al buite rekening gelaat by die bepaling van die kritiese rentabiliteit.
- (10) Daar word slegs op uiters beperkte skaal van gesofistikeerde risikobenaderings gebruik gemaak by die finansiële beoordeling van projekte. Ondernemingsrisiko word ook in die meeste gevalle buite rekening gelaat.

Vervolgens kan gewys word op die verskille tussen die kapitaalinvesteringsmetodes van die nie-vervaardigingsondernemings en die vervaardigingsondernemings.

- (1) Wanneer die sekondêre doelwitte van vervaardigings- met dié van nie-vervaardigingsondernemings vergelyk word, is dit opvallend dat die diensmotief by laasgenoemde sterker na vore kom.
- (2) Daar is 'n groter persentasie vervaardigingsondernemings wat kapitaalinvesteringsbegrotings opstel; 95 persent vergeleke met 80 persent by die nie-vervaardigingsondernemings.
- (3) 'n Groter persentasie vervaardigingsondernemings doen langtermynbeplanning van kapitaalinvesterings; 92 persent vergeleke met 60 persent by die nie-vervaardigingsondernemings.
- (4) By die vervaardigingsondernemings beplan 24 persent vir langer as vyf jaar vir kapitaalinvesterings, terwyl geeneen van die nie-vervaardigingsondernemings dit doen nie.
- (5) Slegs 40 persent van die nie-vervaardigingsondernemings gebruik standaardkapitaal-

aanvragingsvorms vergeleke met 84 persent by vervaardigingsondernemings.

- (6) Ongeveer 60 persent van die nie-vervaardigingsondernemings gebruik slegs wins of nóg wins nóg netto kontantinvloeiing by die finansiële beoordeling van kapitaalinvesterings. Die vergelykbare syfer by vervaardigingsondernemings is slegs 13 persent.
- (7) Reswaardes en projekleefte word in groter mate deur vervaardigings- as nie-vervaardigingsondernemings beraam en in ag geneem waar dit ter sake is. Die onderskeie persentasies is 58 persent teenoor 20 persent vir reswaardes en 97 persent teenoor 30 persent by projekleefte.
- (8) By die vervaardigingsondernemings is daar 47 persent wat formele komitees het vir die finansiële beoordeling van kapitaalinvesterings vergeleke met 20 persent by die nie-vervaardigingsondernemings.
- (9) Die enigste onderneming in die ondersoek wat kapitaalinvesteringsbegrotings opstel en nie die omvang van werklike investerings hiermee vergelyk nie is 'n nie-vervaardigingsonderneming.
- (10) Die verdiskonteringsmetodes word in groter mate deur die vervaardigingsondernemings toegepas. Die vergelykbare persentasies is 76 persent en 22 persent by die interne-rentabiliteitsmetode en 18 persent teenoor nul persent by die metode van die netto teenswoordige waarde.
- (11) Rentabiliteit word in groter mate deur die vervaardigingsondernemings as deur die nie-vervaardigingsondernemings beheer; 74 persent en 56 persent onderskeidelik.
- (12) Die kritiese rentabiliteit word by die vervaardigingsondernemings op 'n meer gesofistikeerde wyse bepaal. So gebruik 24 persent van die vervaardigingsondernemings die metode van die geweegde kritiese rentabiliteit terwyl geeneen van die nie-vervaardigingsondernemings dit gebruik nie.
- (13) Daar is vervaardigingsondernemings wat die waarskynlikheidsbenadering vir die kwantifisering van risiko toepas terwyl dit glad nie by die nie-vervaardigingsondernemings voorkom nie. Voorts word die sensitiwiteitsmetode deur 53 persent van die eersgenoemde groep en 22 persent van die laasgenoemde groep toegepas.
- (14) Ondernemingsrisiko word deur 60 persent van die vervaardigingsondernemings in aanmerking geneem teenoor 22 persent by die ander groep.

Uit bogenoemde is dit duidelik dat die vervaardigingsondernemings in alle opsigte 'n meer wetenskaplike benadering volg. Dit verklaar moontlik die lae reaksiekoers van die nie-vervaardigingsondernemings vergeleke met dié van die vervaardigingsondernemings.³ Die ondernemings wat slegs gedeeltelik vervaardig, maar wat onder die nie-vervaardigingsondernemings ingesluit is omdat die omvang van vervaardiging te klein is, is ook redelik gesofistikeerd vergeleke met die suiwer nie-vervaardigingsondernemings.

Die vraag kan ten slotte gestel word: Waarom is kapitaalinvesteringsmetodes minder gevorderd by die nie-vervaardigingsondernemings? Die antwoord kan

miskien daarin gesoek word dat die meeste investerings by die nie-vervaardigingsondernemings ekspansie-investering is, byvoorbeeld die opening van nuwe takke of uitbreiding van dienste. Hierdie projekte is normaalweg groot, maar daar bestaan 'n noue verband tussen dié projekte en bestaande projekte. Daar is minder voorstelle en as gevolg hiervan is daar minder behoefte aan standaardprosedure. 'n Groot gedeelte van die ekspansie-investering is hoofsaaklik 'n addisionele investering in vlottende bates. Vlottende bates word gewoonlik nie in kapitaal-investeringbegrotings ingesluit nie en dus is dié begroting nie so belangrik by nie-vervaardigingsondernemings nie.

'n Verdere moontlike rede is dat die omloopsnelheid van bates oor die algemeen hoër is by die nie-vervaardigingsondernemings as by die vervaardigingsondernemings. Die risiko van die investering is dus ook laer. As gevolg van die hoër omloopsnelhede kan winsgrense ook laer wees en kan rentabiliteite op vlakke behaal word wat vergelyk met dié van hoër winsgrense en lae omloopsnelhede.

Voorts word die nie-vervaardigingsondernemings nie so ernstig deur tegnologiese ontwikkelings beïnvloed nie, gesien die relatiewe klein investering in

masjinerie en toerusting. Die tipe investering is ook sodanig dat dit in groter mate realiseerbaar is, sonder aansienlike verliese, as by vervaardigingsondernemings, omdat die meeste van die investering in grond en geboue (indien dit nie gehuur word nie) en in vlottende bates is.

VERWYSINGS

1. Gebaseer op Lambrechts, I.J.: "Kapitaal-investeringmetodes: Teorie en praktyk soos toegepas deur 'n aantal vooraanstaande Suid-Afrikaanse ondernemings", Ongepubliseerde proefskrif, Universiteit van Stellenbosch, 1974. Hierdie navorsing is met finansiële bystand van die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing onderneem.
2. Met dienste-onderneming word nie 'n nutsbedryf bedoel nie, maar 'n onderneming wat op wins ingestel is en 'n diens bemark, byvoorbeeld vervoerdienste.
3. Die reaksiekoers van die vervaardigingsondernemings was ongeveer 59 persent vergeleke met ongeveer 29 persent by die nie-vervaardigingsondernemings.

— hulle toekoms en welsyn is in u hande!

VOLLEDIG BEPLANDE LEWENSVERSEKERING VERSKAF GEMOEDSRUS

Hoe veilig is u Gesin?

U is die RENTMEESTER van u gesin!

U hou hulle toekoms in u hande.

Verkry volkome gemoedsrus deur vandag nog die hulp van RENTMEESTER, die Republiek se

groeikragtige versekeringsmaatskappy in te roep!

Laat RENTMEESTER u help om die grootste veiligheid en sekuriteit aan u gesin te verskaf.

RENTMEESTERS VERSEKERAARS BEPERK

Hoofkantoor: Rentmeestergebou, Bosmanstr. 219, Pretoria. Tel. 3-1258